

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת הבכירה שושנה ברגר

התובע: XXX ת"ז XXX
ע"י ב"כ עוה"ד שרין סולן

נגד

הנתבעת: XXX ת"ז XXX
ע"י ב"כ עוה"ד טל שרון

פסק דין

מבוא:

בפניי תביעה לביטול הסכמים אשר הוגשה על ידי מר XXX (להלן: "התובע") כנגד הגב' XXX (להלן: "הנתבעת").

רקע בקצרה וסקירה דיונית של כלל התובענות:

1. הצדדים נישאו בשנת 2003, ובמסגרת הנישואין נולדו לצדדים הבנות: XXX, XXX ו-XXX.

2. ביום 6.2.05 חתמו הצדדים על הסכם (להלן: "ההסכם הראשון") אשר אושר וקיבל תוקף של פסק דין בבית משפט זה ביום 20.4.05 (במסגרת תמ"ש 8280/05 - ראו נספח "9" לת/1). על פי הוראות ההסכם הראשון, דירת הצדדים ב-XXX (הרשומה ע"ש התובע) וכל חשבונות הבנק והכספים בבעלות הנתבעת- יהיו בבעלותה הבלעדית של הנתבעת.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

3. ביום 1.6.14 חתמו הצדדים על הסכם יחסי ממון בין בני זוג (להלן: "**ההסכם השני**") אשר אושר וקיבל תוקף של פסק דין בבית משפט זה ביום 1.10.14 (במסגרת תה"ס 28611-07-14 - ראו: נספח "19" לת/1). על פי הוראות ההסכם השני, דירת הצדדים ב-XXX (הרשומה ע"ש הנתבעת) וכל חשבונות הבנק והכספים בבעלות הנתבעת, והבית ב-XXX (להלן: "**הבית**") יהיו בבעלותה הבלעדית של הנתבעת, כאשר כל החברות והעסקים הרשומים ע"ש התובע וכל החשבונות שרשומים ע"ש התובע- יהיו בבעלותו הבלעדית.
4. ביום 6.4.16 חתמו הצדדים על הסכם גירושין (להלן: "**הסכם הגירושין**") אשר אושר וקיבל תוקף של פסק דין על ידי כב' בית הדין הרבני האזורי ב-XXX ביום 8.6.16 (ראו: נספח "20" לת/1). על פי הוראות ההסכם הגירושין, התובע יהיה פטור ממזונות אישה, כתובה וממזונות שלושת הבנות, כאשר הבית יועבר ע"ש הנתבעת, והבית יהא חלף המזונות. ביום 15.6.16 התגרשו הצדדים זמ"ז.
- שלושת ההסכמים ייקראו להלן ביחד: "**ההסכמים**".
5. התובע מתגורר ב-XXX מאז חודש 9/16.
6. ביום 27.11.19 ניתן צו כינוס לנכסי התובע, וביום 12.7.20 ניתן פסק דין בתיק פש"ר XXX, במסגרתו הוכרז התובע כפושט רגל (ראו: נספחים "1 א'-ב" לבקשת הנאמן מיום 19.3.23).
7. התביעה הוגשה ביום 25.11.21. ביום 17.2.22 הוגש כתב הגנה.
8. ביום 10.7.22 התקיימה ישיבת קדם משפט.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק היצוני:

1

2 9. עדויות ראשיות של הצדדים הוגשו בתצהירים: התובע הגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו מיום 5.1.23
3 ותצהיר משלים מיום 15.1.23 (ת/1). הנתבעת הגישה תצהיר עדות ראשית מטעמה מיום 23.3.23 (סומן
4 נ/1).

5

6 10. ישיבות הוכחות התקיימו במועדים כדלקמן:
7 - בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 24.4.23 נחקר התובע.
8 - בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 19.9.23 נחקרה הנתבעת.
9 בסיום הישיבה, נקצבו מועדים להגשת סיכומים בכתב.
10 משהוגשו סיכומי הצדדים, ניתן כעת פסק הדין.

11

12 **דיון והכרעה:**

13

14 11. שתי הערות כלליות ומקדימות-
15 א. כל ההדגשות אינן במקור, אלא אם צוין אחרת.
16 ב. טענות הצדדים ישולבו, כפי הצורך, במסגרת פסק הדין.

17

18 12. בתמצית, במוקד המחלוקת בין הצדדים מצויים שלושת ההסכמים, כאשר התובע עותר לביטולם, ואילו
19 הנתבעת סבורה כי אין הצדקה לבטלם.

20

21 13. התובע ביסס את תביעתו על העילות לביטול ההסכמים כדלקמן:
22 א. הטעיה.
23 ב. עושק.
24 ג. חוזה למראית עין.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

7. טעות.

14. לגרסת התובע (סעיפים 127-132 לסיכומיו):

127. הנתבעת הונתה את התובע, הן באופן שהיא הטעתה אותו, הן באופן שהיא עשקה אותו, והן בכך שהיא גרמה לתובע לחתום על הסכם הגירושין, שהינו חוזה למראית עין.
128. הנתבעת תכננה מראש, לנשל את התובע מכל הרכוש שהוא צבר בשנות הנישואין והרכוש שהוא צבר לפני הנישואין.
129. הנתבעת בערמה רבה, ותוך ניצול אהבתו הרבה של התובע כלפיה, ודאגתו הרבה לה ולבנות, גרמה לו לחתום על שני הסכמי ממון, ולאחר מכן על הסכם גירושין, שקיפחו אותו בצורה לא סבירה, לא הגיונית, ולא חוקית.
130. הנתבעת גרמה לתובע להאמין, כי גם אם הוא יכשל עסקית, ויקלע לחובות, אין לו מה לדאוג, שכן הנתבעת תדאג לו, לאחר שהיא דאגה להגן על הרכוש המשותף, לפי חרישות שלה.
131. בכך אין ספק שהנתבעת הטעתה את התובע ועשקה אותו.
132. התובע חתם על שני הסכמי הממון, ועל הסכם הגירושין, מתוך ידיעה, שהוא לא יפגע כלכלית, ולמעשה התוכן של ההסכמים אינו משנה, שכן למרות שהרכוש עבר או יעבור על שם הנתבעת, הוא למעשה עדיין ימשיך לחנות מהרכוש ומפירותיו.

15. מנגד, סבורה התובעת כי דין התביעה להידחות, באשר טענות התובע מופרכות וחסרות בסיס.

16. אקדים אחרית לראשית ואבהיר כי לאחר בחינת חומר הראיות, שקילת טענות הצדדים ושמיעת העדויות בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין התביעה להידחות. להלן יפורטו טעמי.

17. בטרם אידרש לשאלה האם התובע עמד בנטל להוכיח קיומן של העילות החוזיות לביטול ההסכמים, אעמוד תחילה על ההלכה הנוגעת למעמדו המיוחד של הסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין.

מעמדו של הסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

18. כידוע, פסק דין המאשר הסכם ממזג בתוכו תכונות של שני רכיבים:

א. החלק ההסכמי- ההסכם שבין בעלי הדין.

ב. החלק השיפוטי- אשר נותן להסכם תוקף של פסק דין.

ראו: ע"א 3960/05 עו"ד נפתלי נשר נ' שיבלי ראיץ בן פאיז [פורסם בנבו] (26.12.05), רע"א

4976/00 בית הפסנתר נ' דליה מור ואח', פ"ד נו(1), 577.

19. בשל כך, נפסק כי: "...המבקש לתקוף פסק דין המאשר הסכמה בין הצדדים צריך לבחור באחד משני

מסלולים אפשריים; תקיפת החלק "ההסכמי" או תקיפת החלק "השיפוטי" ... כאשר צד להסכם, מנסה

לבטל את פסק הדין, מחמת פגם הקשור להסכם עצמו כמו, טעות, הטעיה או חוקיות, הפרה, או

שינוי מהותי בנסיבות הפן "ההסכמי" מאפשר לו להגיש תביעה חדשה פעילתה, הפגם שנתגלה

בהסכם ע"י הגשת תביעה כזו, ממילא מתבקש ביטול פסק הדין. לעומת זאת, כאשר צד להסכם

מבקש לבטל את ההסכם מההיבט "השיפוטי" (הינו הליך האישור שניתן להסכם ע"י השופט) פתוחה

בפניו הדרך לנקוט הליכי ערעור רגילים, וביטול ההסכם שנפל בו פגם בחלק "השיפוטי" – ייעשה

אך ורק בהליכי ערעור (ראו: תמ"ש (ת"א) 12542-03-16 כ.ד. נ' ג.א.ד [פורסם בנבו] (7.10.18)).

20. הלכה מושרשת היא כי בהעדר טעם מיוחד, לא תתקבלנה טענות כנגד הסכמים שקיבלו תוקף של פסק

דין בכלל, וזאת בשל המשקל הניכר שיש ליחס לערך בדבר סופיותן של פשרות. לא בנקל ניתן לטעון

לבטלותם. יפים לעניין זה דברי כב' השופט אור בע"א 2495/95 הדס בן לולו נ' אטראש אליאס ואח',

פ"ד נא(1), 577 בעמ' 594-595: "בשל כך נקבע בהסכמי פשרה ... כי יש בהם הסדר סופי ומוחלט

של הסכסוך בין הצדדים. קביעה כזו משקפת את ציפיותיהם של הצדדים להסכמי פשרה... יש בכך

כדי להצביע על הצורך בקיומם של טעמים כבדי משקל אשר יצדיקו את המסקנה כי דין ההסכם

להתבטל".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

21. "אמור מעתה, התחייבויות אליהן באו הצדדים מתוך פשרה והסכמה ביניהם לא בנקל יבוטלו וישונו" (דברי כב' השופט ויצמן בתמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ.נ. נ' מ.ש. [פורסם בנבו] (8.3.09) בפסקה 15 לפסק הדין).
22. **משנה תוקף יש להסכם ממון בין בני זוג.** המחוקק נתן לו מעמד מיוחד, וכדי להיווכח ברצינות שייחס לו המחוקק, נדרשו דרישות צורניות לא רק לחתימתו, אלא גם לאישור כתנאי לתקפותו (סעיף 2 (א) ו-(ב) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973). האישור על פי חוק זה נועד להבטיח את גמירות דעתם של הצדדים ולוודא כי ההסכם נערך מתוך רצון חופשי, ללא לחץ או כפייה או השפעה בלתי הוגנת ולאחר שבית המשפט ווידא כי הצדדים הבינו בדיוק את משמעות ההסכם ותוצאותיו האפשריות (ראו: ע"א 487/87 אבידור נ' אבידור פ"ד מב(3), 499, ע"א 4/80 מונק נ' מונק פד"י ל"ו (421, 428), בר"ע 359/85 קוד נ' קוד פד"י ל"ט (421). יפים לענייננו דבריה של כב' השופטת בן פורת בבר"ע 359/85 קוד נ' קוד, פ"ד לט(3), 421: "ספק בליבי, אם לאחר קבלת אישור להסכם ממון בין בני זוג במעמד של שופט, דיין או עורך נישואין (בלי שערערו על פגם שנפל בהליך האישור), יכול בן זוג להישמע בטענה, שכרת את ההסכם, בניגוד להצהרתו, מרצונו הטוב והחופשי. אם נגרוס אחרת תתרוקן לכאורה מתוכנה הדרישה לאישור כזה, הבא לפי עצם טיבו וטבעו להבטיח, שבני הזוג יבינו הבן היטב את תוכן ההסכם ויסכימו לו מרצון".
23. ראויים לציון לענייננו דברי כב' השופטת קראוס בתמ"ש (כ"ס) 28977/02 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (27.10.09): "ביהמ"ש אינו אמור לשמש אפוטרופוס לאנשים בגירים ולהחלטותיהם, אשר היו צריכים לשקול את שיקוליהם ולבדוק את יכולותיהם הכלכליות טרם כניסתם להתחייבות. ביהמ"ש לא ישחררם מהתחייבות לא כדאית בדיעבד, שהרי טעות בכדאיות עסקה אינה עילה לביטול הסכם. שאם לא כן, ייטען שבית משפט נקט בגישה פטרנליסטית. משקיבלה האשה החלטה לחתום על ההסכם ומשהתרשמתי כי התובעת חתמה על ההסכם מרצונה החופשי, יש לכבד הסכם זה. מדיניות שיפוטית ראויה תומכת בכיבוד הסכמים שנערכו בין צדדים, על אחת כמה וכמה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

שנערכו בכתב וביתר שאת משאשורו וקיבלו תוקף של פסק דין ע"י בית משפט לאחר שבית משפט השתכנע בהבנתם, הסכמתם ורצונם של הצדדים. אם לא נלך בדרך זו, תיגרם בוקה ומבולקה ואנדרלמוסיה. היציבות המשפטית תיפגם, צדדים שעורכים הסכמים (הטעות במקור - ש.ב) ומשיגים הישגים לא יוכלו להיות בטוחים שההישגים יעמדו בעינם – לא יוכלו להתנהל על פי ההסכם".

24. ראו גם: דברי כב' השופטת סיוון, בתמ"ש (ת"א) 4912/07 ה.א. נ' ה.א. [פורסם בנבו] (31.12.12): "מסכימה אני עם גישת הפסיקה וכפי שצוטטה מעלה, כי המדיניות המשפטית הנכונה, על מנת לחזק עקרונות כגון ודאות והסתמכות, הינה כי יש לבטל הסכמים במשורה. על אחת כמה וכמה כאשר בהסכם ממון בין בני זוג עסקינן, אשר נערך לאחר הליך גישור ארוך למדי והכולל אישור ההסכם במעמד בית המשפט - אזי יש ליתן יד לביטול ההסכם אך ורק בנסיבות קיצוניות וחמורות במיוחד ולמלא בדווקנות אחר הוראות החוק והפסיקה באשר לעילות הביטול...".

25. מכאן כי על המבקש לבטל הסכם אשר אושר על ידי בית המשפט וקיבל תוקף של פסק דין לעמוד בנטל ראיה גבוה במיוחד.

26. ואולם, הגם שבית המשפט אישר את הסכם הממון בין הצדדים ואף נתן לו תוקף של פסק דין, אין ההסכם חסין באופן מוחלט מפני ביטולו, ואין בכך כדי למנוע מאחד המתקשרים בהסכם לטעון לפגם בכריתתו בהתאם לעילות המנויות בחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים") אם נפל פגם מהותי בעת כריתתו (ראו: בע"מ (ת"א) 1277/07 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (18.8.2009) עמוד 20). יחד עם זאת, נקבע בפסיקה שצד המבקש לבטל הסכם ממון שאושר וקיבל תוקף של פסק דין, בשל פגם בכריתתו, נדרש לעמוד בנטל ראיה כבד במיוחד (ראו: ע"א 2495/99 הדס בן לולו נ' אטראש, פ"ד נא (1) 577). כידוע, הנטל הכבד להוכיח את התקיימות העילות החוזיות לביטול ההסכם מוטל על הטוען להתקיימותן.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

27. בענייננו, התובע "תקף" את ההסכמים בחלק ההסכמי שלהם. על כן, אבחן להלן, **בזהירות יתרה** (כאשר ברקע עומדת ההלכה הנוגעת למעמדו של הסכם ממון שאושר וקיבל תוקף של פסק דין, כפי שנסקרה לעיל) אחת לאחת את עילות הביטול הנטענות על ידי התובע.

טענת ההטעיה:

28. אין בידי לקבל טענתו זו של התובע. ובמה דברים אמורים?

29. טענה של הטעיה נשענת על ס' 15 לחוק החוזים, אשר זו לשונו: "**מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, "הטעיה" - לרבות אי-גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן**".

30. שלושה הם יסודותיה של עילת ההטעיה: טעות המתקשר, הטעיה שהטעה אותו הצד השני, קשר סיבתי כפול בין הטעות ובין ההתקשרות בהסכם וכן בין ההטעיה לטעות (ראו: פרופ' גבריאלה שלו, דיני חוזים, בעמ' 314).

31. שאלת ההטעיה הינה שאלה שבעובדה ועל הטוען לה לבסס את התשתית העובדתית לכל אחד מתנאי הסעיף. החובה להוכחת הטעות מוטלת על שכם הטוען לה (ראו: ע"א 1581/92 ולנטין נ' ולנטין, פ"ד מט(3), 441; ע"א 690/88 רובין נ' רובין, פ"ד מד(3), 462; ע"א 280/87 קופלמן נ' בינקין, פ"ד מג(2), 753).

32. במקרה דנא, התובע לא ביסס את התשתית העובדתית לכל אחד מתנאי סעיף 15 לחוק החוזים. כך, לא בוססה הטעות ולא ההטעיה ולא הוכח קשר סיבתי כפול.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

33. בנסיבות אלה, אני דוחה את הטענה בדבר הטעייתו של התובע על ידי הנתבעת. שוכנעתי כי התובע בחר
לחתום על ההסכמים מתוך הסכמה ורצון חופשיים, ותוך הבנה ברורה באשר למשמעות ההסכמים.

34. יצוין כי המדובר בשלושה הסכמים, שנחתמו בזמנים שונים (2005, 2014, 2016), כאשר לא רק
שהתובע חתם על ההסכמים מרצון חופשי, אלא אף הגיע לבית המשפט ולבית הדין לצורך אישור
ההסכמים וכן מתן תוקף של פסק דין. התובע אף העביר את זכויותיו בבית ע"ש הנתבעת (ראו: סעיף 25
סייפא לסיכומי התובע).

35. עוד ייאמר כי גרסת התובע לא הוכחה בפניי. התובע לא הוכיח שהנתבעת גרמה לו להאמין שאם יכשל
עסקית ויקלע לחובות, היא תדאג לו. התובע לא הביא עדים להוכחת גרסתו, וכל שהוצג בפניי הוא גרסתו
שלו, ללא כל חיזוק.

36. בהקשר זה ייאמר כי את כל ההסכמים ערך עו"ד פלוני (להלן: "עו"ד פלוני") כאשר התובע כלל לא זימן
את עו"ד פלוני להעיד על נסיבות עריכת ההסכמים. ראו דברי התובע בחקירתו בדיון מיום 24.4.23
(בעמ' 51 בשורות 18-13):

"ש: תראה אתה אומר בעצם עו"ד פלוני עשה לנו 3, בטוח 2-3 הסכמים פיקטיביים. עו"ד פלוני
שעמד פה אצל השופטת קינן ושהצהיר פה שהוא עשה הסכם והסביר לכם את הכל שיקר. למה
לא הזמנת אותו להעיד?

ת: אני יכול להגיד לך דבר אחד, לגבי כל שלושת ההסכמים
כב' השופטת: לא. שאלו אותך למה לא הזמנת אותו להעיד. מה התשובה?
העד: לא יודע."

אני מוצאת כי הימנעותו של התובע מלזמן לעדות את עורך ההסכמים נזקפת לחובתו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

37. זאת ועוד, אני סבורה שקיים קושי אינהרנטי בקבלת גרסתו של התובע, כאשר הוא טוען שהנתבעת הטעתה אותו, אולם הוא לא הגיש את התביעה בסמוך להטעייה לכאורה, כי אם 5 שנים לאחר מכן. ייאמר כי לא ניתן להתעלם מהשיהוי בהגשת התביעה דנן. אין חולק כי הסכם הגירושין (ההסכם השלישי) נחתם ביום 6.4.16 ואושר ביום 8.6.16, כאשר התביעה הוגשה ביום 25.11.21, קרי כ-5 שנים לאחר מכן.

38. יתרה מכך, לדידי, התובע מנוע מלהגיש תביעה לביטול ההסכמים, בנסיבות דנא, לאחר שנכרת הסכם הגירושין, ולאחר שהוא קיבל את מה שההסכם העניק לו (ראו והשוו: ע"א 151/85 רודן נ' רודן, פ"ד לט(3) 186). יוטעם כי למן מועד החתימה על הסכם הגירושין, ועד עתה, התובע פעל על פי הסכם הגירושין, ולא שילם בגין מזונות בנותיו. ראו דברי התובע בדיון מיום 24.4.23 (בעמ' 4 בשורות 5-12):

"ש: מ-2016 ועד 2023 העברת מזונות לבנות שלך?"

ת: אני, היא הייתה מקבלת מזונות מהשכירות של הבית השני

ש: של הבית. זאת אומרת, רק רגע, בוא כדי שנהיה ממוקדים. לא עבר שום סכום כסף מהחשבון שלך לחשבון של הנתבעת

ת: קודם

ש: על חשבון מזונות הבנות מ-2016 ועד היום. נכון?

ת: לא. לא עבר לחשבון של הנתבעת למרות שכל מה שנדרש ממני ואני בקשר היטב, יש לי יחס טוב עם הבנות, אני מאוד משתדל כאבא לטפל בכל הצרכים שלהם".

39. לעניין טענת התובע בדיון מיום 24.4.23 לפיה הוא "לא התעמק" בהסכמים (ראו, עמ' 47 שורות 16-36), אין בידי לקבלה. לא נטען כי הנתבעת מנעה מהתובע לקרוא את תוכן ההסכמים בכל דרך, והתובע אף לא נתן כל הסבר מניח את הדעת לטענתו שלא התעמק בהסכמים.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

40. זאת ועוד, בעדותו בפניי בדיון מיום 24.4.23 העיד התובע על עצמו שהוא יזם, וכן שהיה הבעלים של

8 חברות, כדבריו (בעמ' 14 בשורות 8-18):

"ש: תודה. בואו נתקדם בבקשה. תראה. אז לשיטתך אני שואלת אותך, נניח שלא היית נקלע לקשיים

ולא היית עוזב את ישראל, וראיתי שפרטת היו לך לא מעט חברות. נכון?

ת: כן

ש: אפשר להגיד שאתה אדם ככה עם רוח יזמית כזאת. אתה יוזם. אתה יש לך הרבה רעיונות. אתה

פותח חברות לXXX, לXXX לכל מיני דברים נכון?

ת: נכון

ש: אז אם נניח לא היית פושט רגל, והחברות היו משגשגות והיו שוות הרבה כסף, אני זוכרת

שבאיזשהו שלב ספרתי יכול להיות שהיו לך באיזה שהוא שלב 8 חברות?

ת: כן."

ובהמשך עדותו (בעמ' 43 בשורות 24-29):

"ש: אדם שמשלם כאלה סכומים לא זוכר. יכול להיות שלא שילמת ולכן אין לך אסמכתא ואין לך

מסמכים ואתה גם לא ידעת להגיד כמה שילמת

ת: קודם כל, קודם כל, חשוב לי לציין ש זה היה מזמן. דבר שני היה לי פעילות עסקית די גדולה,

היו לי תקופות שאני שילמתי רק מילון שקל משכורות לעובדי משרד, היה לנו 8 סניפים וכדומה,

זה חברה מאוד גדולה עם הרבה יועצים. בוודאי שאני יכול להיות מכיר לזכור פה 300 פה 500

כי התיקים".

וגם (בעמ' 45 בשורות 1-5):

"ש: אני שואלת אותך אתה צריך להסביר

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

ת: אז אני מסביר. בעסקים לפעמים העסק מתחיל לפעול טוב, אנחנו משקיעים, אני עבדתי 16, 18

שעות ליום והגענו לממדים די טובים. זו הייתה חברה בפריסה ארצית עם 8 סעיפים מ-XXX עד

XXX, עם הרבה עובדים, עם הרבה XXX".

כפי שעולה מתוך תיאורו של התובע עצמו לעיל, התובע היה יזם, איש עסקים, בעל 8 חברות. מטבע הדברים, היה התובע גם בעל ניסיון בעריכת הסכמים.

41. בנסיבות אלו, לפיהן התובע היה איש עסקים שניהל חברות רבות ועובדים רבים, בעל ניסיון רב, קשה להלום כי יש ממש בטענתו לפיה חתם על ההסכמים דנן מבלי להתעמק בהם.

42. אני מוצאת כי לכל אחד מהצדדים היה אינטרנס לחתום על ההסכמים, כאשר ההסכמים הלכה למעשה איגדו את רצונותיהם המשותפים של שני הצדדים.

43. הנתבעת, בעדותה בפניי בדיון מיום 19.9.23, אשר התרשמתי באופן בלתי אמצעי מאמיתות דבריה, הציגה את גרסתה באופן אמין ועקבי, לפיה מרבית הכספים שהושקעו בבית היו כספים שהתקבלו ממשפחתה. ראו דבריה בעמ' 17 בשורות 2-6:

"ש: והתובע, זכה בגרשיים לקבל את החברות שיש לו מניות עם ההפסדים והחובות.

ת: כפי שאמרתי לך, אני לא יודעת גם היום, גם אתה לא יודע היום, מה היו חברות שלו ב-2014,

כמה כסף והפסדים או רווחים היו לו, איזה פעילות הוא עשה בנוסף לכך בחוץ לארץ, וכל מה שאני קיבלתי הסכם ממון זה שני בתים שמרבית הכסף שהושקע באותם בתים היה כסף של המשפחה

שלי".

מצאתי את עדות הנתבעת בפניי כאמינה ומהימנה, ואני מקבלת את גרסתה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

1 ראו גם: דברי הנתבעת בעמ' 3 בשורות 33-36:
2 "ש: הבנתי, הבנתי בסדר, נכון שלטענתך הורייך העבירו לחשבון הבנק שלך 32,000 דולר בממוצע
3 מדי שנה משנת 94 ועד 2003?
4 ת: אני לא יודעת להגיד לך, בממוצע זה לא בדיוק לחשבון הבנק שלי, ההורים שלי תמיד עזרו לי
5 כלכלית, זה נכון להגיד."
6

7 וגם (החל מעמ' 7 בשורה 36 ועד עמ' 8 בשורה 6):
8 "ש: אין בעיה אין בעיה בסדר, מתי ההורים שלך העבירו אלייך סך של 350,000 דולר לבניית
9 הבית בXXX?"

10 ת: סך של 350,000 דולר לא הועבר בנקודת זמן אחת, הועבר על פני תקופת זמן מאוד ארוכה.
11 ש: אם את יכולה לי מתי התקופה מתחילה ומתי היא מסתיימת?
12 ת: היא קיימת כל הזמן שהייתי נשואה, וגם אחר כך, אבל לצורך העניין אתה יכול להתייחס לתקופה
13 של לא יודעת, 2004 עד שהיה צורך בכסף הזה, וגם המשיכו להעביר אחר כך.

14 ש: את לא יודעת להגיד לי כאילו תאריך סופי לכסף, ל350,000 דולר?
15 ת: אין תאריך סופי לכסף, הם היום עדיין עוזרים לי."
16

17 44. אציין כי גרסת הנתבעת, לפיה מרבית הכספים שהושקעו בבית היו כספים שהתקבלו ממשפחתה, קיבלה
18 חיזוק בלשון ההסכמים. ראו: סעיף 4 ג' להסכם השני: "בית שבנו הצדדים בעזרת הורי האישה בXXX
19 על קרקע הידועה כגוש XXXXX חלקה XX בXXX".

20 ראו גם: לשון סעיף 9.2 להסכם הגירושין: "הדירה של האישה בXXX תמכר על ידי הצדדים והאישה
21 תהיה זכאית לקבל את מלא התמורה לכיסוי הסכומים המגיעים לה ולהוריה".
22

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק היצוני:

45. כל זאת, כאשר ברקע עמדו הקשיים הכלכליים אליהם נקלעו עסקיו של התובע. ראו לעניין זה, דברי

התובע בעדותו בדיון מיום 24.4.23 (בעמ' 42 בשורות 31-38):

"ש: אבל אתה אומר, אתה אומר ככה תקשיב "בXXX היו חובות ב- 18/11/2004 ואני נפרדתי

מXXX השותף" וכו' וכו'. ובסעיף "הם חזרו לעבוד בצורה טובה". אז תחליט, היו קשיים או

שאתה שיקרת?

ת: את יודעת, כמו שכתוב בתורה זה ירידה לצורך עליה

ש: ותשובתך היא?

ת: תשובתך, זה ירידה לצורך עליה. את לא יכולה להיות בעליה כל הזמן

ש: ב- 2005 אתה היית בהליך של שיקום?

ת: היינו עדיין לא יציבים ועדיין היו עדיין את זה".

וכן (החל מעמ' 44 בשורה 25 ועד עמ' 45 בשורה 19):

"ש: אני רוצה רגע להתמקד ולהבין את התזרים, את התרשים זרימה של העסקים שלך. תראה

ת: אני בעצמי לא זוכר אותם. את רוצה

ש: אנחנו מנסים. תראה בסעיף 24 לתצהיר שלך, אתה אומר שב- 2004, תיכף אחרי, בקושי שנה

אחרי התנונה, כבר החברות שלך בקשיים

ת: כן

ש: אחר כך אתה אומר, עכשיו אמרת גלגלתי המון מיליונים

ת: בתקופות שונות

ש: אז מה נכון? היית בקשיים, אבל תראה המיליונים לא מתעופפים באוויר. אם היו לך מיליונים

אז הם נמצאים איפה שהוא

ת: תגידי את עורכת דין?

ש: בוא תענה לי לעניין

ת: את לא בעסקים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק היצוני:

ש: אל תשאל אותי שאלות מיותרות
ת: איך את יודעת איך זה יכול להיות בעסקים
ש: אני שואלת אותך אתה צריך להסביר
ת: אז אני מסביר. בעסקים לפעמים העסק מתחיל לפעול טוב, אנחנו משקיעים, אני עבדתי 16, 18 שעות ליום והגענו לממדים די טובים. זו הייתה חברה בפרסה ארצית עם 8 סעיפים מ-XXX עד XXX, עם הרבה עובדים, עם הרבה XXX
ש: אז מה שכתבת פה בסעיף 24 שהיו לך קשיים, זה לא נכון? "עקב בעיות תזרים כספים"
ת: בתקופה שרשמתי היו קשיים
ש: היו קשיים
ת: אחר כך התגברנו על הקשיים, התחלנו להרוויח. אחר כך עוד פעם התחילו קשיים. זה את יודעת
מה זה סינוס דויידת? למעלה למטה
ש: כן. אז אתה אומר ככה, אז לא היה לך רכוש או היה לך רכוש?
ת: בוודאי שהיה לי רכוש
ש: כמה הרכוש שלך היה שווה? כמה שווה?
ת: על מה? מתי? באיזו תקופה?
ש: בתקופה שהתנהלתם ב-2014 ב-2005. כמה רכוש היה לך?
ת: ב-2014 כבר הייתי בבעיות
ש: ב-2014 היית בבעיות?
ת: כן."

וגם (החל מעמ' 30 בשורה 16 ועד עמ' 31 בשורה 27):
ת: אני מדבר על הסכם ב-2014. חל שינוי בנכסים של שלנו המשותפים וב-2013 בגלל פעילות בלתי חוקית של איזה משרד ממשלתי יצא נגדי כתבה ב-XXX

ש: ב-2013

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

ת: ב-2013

ש: עשו עליך כתבה בXXX

ת: ביוולי 2013

ש: XXX

ת: XXX אני אני

ש: כתבת הספר

ת: אני כתבתי ספר. מאוד, רק שנייה, רק שנייה אני עונה, אבל זה מאוד חשוב, זה חשוב לשאלתך.

הספר הזה הוא חוקי, יש לו ההסכם בינלאומי. אני בכוונה הבאתי אותו. רק שנייה אבל תני לי

לענות אז זה מאוד חשוב. זה ביצה ותרנגולת לא נותנת לי לענות

ש: אני שאלתי אותך שאלה מאוד ספציפית ואתה מתפזר. אני שמחה שכתבת ספר, פרוזה זה דבר

מבורך. בוא רגע נתקדם לשאלה ששאלתי אותך

ת: השאלה, השאלה שלך, חלה סכנה רבה לזה שהחברה שלי תקרוס בעקבות תוכנית שקרית של

XXX שהוזמן רק שניה

ש: תבעת אותם דיבה? הגשת תביעת דיבה?

ת: רק רגע, תן לי לסיים לסיים אני אענה שאלה שאלה

כב' השופטת: תני לו להשיב. תני לו להשיב

ת: את לא נותנת לי לענות את רוצה לדבר על מעצמך, בבקשה

ש: לא. לא. לא. חס וחלילה

כב' השופטת: כן

ת: אבל תני לי לענות. בגלל שפעילות בלתי חוקית ע"י משרד הXXX אני כתבתי על זה ספר. ורק

שנייה, וכל אחד רשאי לתבוע, כי זה ספר חוקי שיצא ותורגם לעברית. קראו אותו 150000

איש שרק בארץ

ש: אז בוא נחזור

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

ת: רק שנייה

כב' השופטת: אבל אנחנו לא בספר

ת: חלה סכנה, חלה סכנה, חלה סכנה לזה שהחברה תקרוס וזה היתה חברה, אז באותה תקופה חברה

גדולה, וייקחו לנו את הבתים. לכן, לכן נועד את ההסכם של 2014. אני המשכתי להילחם לגבי

זה יש תיק במשטרה, הייתי בפרקליטות אצל מבקר המדינה. לצערי הרב באותו תקופה אדון

XXX היה שר הפנים, לא היה אפשרי להיכנס לכל האנשים של XXX עכשיו. XXX, כל החברה

האלה בכלא.

ש: XXX היית איתה בקשר?

ת: כן, כן, הייתי בקשר. מכיר אותם יותר טוב ממך

ש: והיא יושבת 10 שנים בבית סוהר

ת: כן. כן. ודרשו ממני כל הבעיות של העסק שלי, ולמה העסק שלי קרס, זה שאני לא הסכמתי. אני

מאלה שלא הסכימו לגנוב כסף מקופת המדינה

ש: אני רוצה

ת: רק שנייה, רק שנייה

ש: אבל אנחנו לא בעניינים פוליטיים. תקשיב רגע

ת: כן, כן ולכן היה סכנה, אני מסביר על סכנה

ש: תחזור להסכם. ההסכם

ת: כן

ש: תחזור להסכם

ת: אז היה סכנת, פתאום היה לנו בסכנה ועשינו את ההסכם ב-2014. אני המשכתי להילחם כדי

להציל את החברות. המשכתי, רק שנייה, רק שנייה. תני לי".

וכן (החל מעמ' 40 בשורה 27 ועד עמ' 41 בשורה 12):

"ש: למה יצאת מישראל ב- 206?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

ת: אני הייתי בשוק כשקיבלתי את העוקץ, אמרתי אני חייב לזוז כדי להתחשב רחוק רחוק כדי

להבין בכלל מה קרה

ש: נו זאת לחודש. למה לא חזרת?

ת: כי דברים זמניים תמיד הופכים לדברים קבועים

ש: ובנית לך תא משפחתי אחר

ת: איך?

ש: ובנית לך שם תא משפחתי אחר

ת: אחרי שנה וחצי שהייתי שם. אחרי שנה

ש: אוקיי. ולא חזרת, נכון, לבקר את הבנות, ולא שום דבר?

ת: אני לא יכלתי כי הגבילו אותי ביציאה מהארץ

ש: מי הגביל אותך?

ת: נושים

ש: הנושים שלך?

ת: כן

ש: אז היו לך נושים?

ת: כן

ש: כן. תאמר לי בבקשה, בסעיף 32 לתצהיר שלך, אתה כותב "שיקמתי את שתי החברות והן חזרו

לעבוד בצורה טובה". נכון? זה אחרי 2004 ולפני 2014 שנפרדת מ-XXX.

ת: כן. כן

ש: איך קראו לו XXX

ת: XXX

ש: אז בין 2004 ל-2014 אתה אומר שהחברות עבדו בצורה טובה?

ת: היו תקופות טובות, היו תקופות פחות טובות."

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

46. יוער כי בחודש 9/16 התובע עזב את הארץ מבלי להודיע על כך לנתבעת ומבלי שנפרד מ-3 בנותיו. ראו

דברי התובע (החל מעמ' 61 בשורה 30 ועד עמ' 62 בשורה 21):

"ש: טוב. תגיד אמרת שעזבת את ישראל ב-2016 הנתבעת ידעה שאתה נוסע?

ת: אני כבר לא דיווחתי עליך, כי, כי היא זרקה אותי מהבית. היה לנו ישיבה הזמנו את אבא שלה,

הזמנו את ההורים שלי ואנחנו ישבנו והיא ביקשה מאמא שלי שתיקחו אותי מהבית ולא היה לי

ברירה הייתי חייב לעזוב אותה

ש: אבל היא ידעה שאתה נוסע, עוזב את ישראל?

ת: אני לא הייתי חייב לדווח לה על שום דבר

ש: אז לא עדכנת אותה שאתה עוזב את הארץ. נכון?

ת: אני לא דיווחתי לה

ש: לא דיווחת לה

ת: אם מישוהו אחר כך, אני לא

ש: איך מישוהו אחר? אתה סיפרת שקנית כרטיס?

ת: אני אומר שאני לא דיווחתי לה

ש: תודה. תראה לא דיווחת לה כדי שמה שהיא לא תפריע לך לעזוב? שהיא לא תוציא צו עיכוב

יציאה בגלל מזונות אולי? או בגלל משהו

ת: אני לא דיווחתי לה כי הייתי בשוק כזה על עוקץ שעשתה. את לא, את צריכה להבין אני הייתי

בעל משפחה, עם הבתים בXXX, עם הבנות וזה, וברגע אחד את מאבדת הכל, כי אשתי גרושתי

לאותו הרגע השתמשה בהסכמים שעשינו כדי להגן על המשפחה לרע וזרקה אותי כמו כלב

מהבתים שאני בניתי

ש: אבל אתה אמרת, תקשיב. אתה אמרת

ת: הייתי הייתי בשוק. פשוט אמרתי אני לא מצאתי מקום לעצמי, אמרתי אני חייב

ש: נפרדת מהבנות?

ת: איך?

ש: נפרדת מהבנות לפני שעזבת?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

ת: אני לפני, לפני טיסה נפרדתי מהבנות

ש: אמרת להן שאתה נוסע לחו"ל ואתה לא חוזר?

ת: לא אמרתי להן

ש: לא אמרת? אז איך נפרדת?

ת: נפגשנו, ישבנו במסעדה

ש: ולא אמרת?

ת: לא אמרתי.

47. במצב דברים זה, אני סבורה שהתובע חתם על ההסכמים משום שהוא בחר לעשות כן, מתוך מודעות, רצון והסכמה, בכל אחת מ-3 הפעמים.

48. נוכח כל האמור לעיל, טענת התובע לפיה הנתבעת הטעתה אותו איננה הולמת את התשתית הראייתית, ואין בידי לקבלה.

הטענה בדבר טעות:

49. משקבעתי כי לא הייתה כל הטעייה מצד הנתבעת, ממילא נופלת איתה טענת הטעות, שכן טעות הנה אחת מיסודותיה של עילת ההטעייה, כמבואר לעיל.

50. בנסיבות אלה, איפוא, אני דוחה את הטענה בדבר טעות.

הטענה להסכם למראית עין:

51. אני דוחה את טענת התובע לפיה ההסכמים הינם הסכמים למראית עין. ואבאר דבריי.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

52. סעיף 13 לחוק החוזים קובע כדלקמן: "חווה שנכרת למראית עין בלבד – בטל; אין בהוראה זו כדי לפגוע בזכות שרכש אדם שלישי בהסתמכו בתום לב על קיום החווה".

53. הלכה פסוקה היא כי: "חווה למראית עין הוא חווה שבו "מסכימים ביניהם הצדדים, כלפי חוץ, על הסדר משפטי מסוים, בעוד שכוונתם האמיתית שונה" (ע"א 630/78 ביטון נ' מזרחי, פ"ד לג(2) 576, 581 (1979) (להלן: עניין מזרחי)). בחווה כזה מתקיים חוסר התאמה מכוון בין הצהרת הרצון של הצדדים המשתקפת כלפי חוץ בחווה שכרתו ובין רצונם האמיתי והסמוי שלא לתת לאותו חווה תוקף מחייב (גבריאלה שלו דיני חוזים 167 (מהדורה שנייה, 2003) (להלן: שלו); דניאל פרידמן ונילי כהן חוזים א 158 (1991) (להלן: פרידמן וכהן); ע"א 6295/95 בוחסירה נ' בוחסירה, פ"ד נ(1) 259, 261 (1996) (להלן: עניין בוחסירה)). בטלותו של חווה למראית-עין מתוקף סעיף 13 לחוק החוזים מבטאת את העקרון לפיו אין לתת תוקף מחייב לחווה פיקטיבי. ובמילים אחרות, חווה למראית עין בטל מעיקרו משום שמלכתחילה לא היה לו, למעשה, כל תוקף ביחסים בין הצדדים שהתקשרו בו (שלו, בעמ' 168). פער זה בין רצונם האמיתי של הצדדים לבין המצג החיצוני הנשקף מן החווה, נועד בדרך כלל להשיג תכלית מסוימת, חוקית, בלתי-חוקית או ספק-חוקית (ע"א 4305/10 אילן נ' לוי, [פורסם בנבו] פסקה 21 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (9.5.2012)). אך תהא מטרה זו אשר תהא, משהצדדים להסכם לא התכוונו לכתחילה לקיים את ההסכם כפי שהוא משתקף כלפי חוץ, בין משום שהם אינם מעוניינים כלל בשינוי המצב המשפטי ביניהם, בין משום שמאחורי ההסכם למראית עין עומד חווה שונה וסמוי, תוצאתו של מהלך פיקטיבי כזה היא בטלות" (ראו: ע"א 3642/11 כהן נ' גטאס [פורסם בנבו] (3.3.14) בפסקה 6 לפסק דינה של כב' השופטת אסתר חיות).

54. עוד נפסק כי: "על מנת לקבוע האם ההסכם הוא הסכם תקף או שמא ההסכם למראית עין, יש להתחקות אחר כוונתם האמיתית של הצדדים בעת כריתת החווה ולבחון האם ההסכם אכן משקף את אותה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

1 הכוונה, אם לאו. התשובה לשאלה זו היא שאלה שבעובדה הנלמדת ממכלול נסיבות המקרה (ע"א
2 3725/08 חזן נ' חזן, [פורסם בנבו] פסקה 25 (3.2.2011) (להלן: עניין חזן)) והנטל להוכיח כי חוזה
3 נכרת למראית עין מוטל על שכמו של מי שטוען לאי-אמיתות החוזה (שלו, בעמ' 169; ע"א 545/79
4 בראונר נ' דיאמסלס, פ"ד לח(2) 191, 198 (1984) (להלן: עניין בראונר); ע"א 1780/93 בנק המזרחי
5 המאוחד בע"מ נ' אולצ'יק, פ"ד נ(2) 41, 43 (1996); עניין בוחסירה, בעמ' 262; ע"א 623/85
6 סלהוב נ' גליה, פ"ד מג(2) 214, 218 (1989) (להלן: עניין סלהוב); ע"א 7497/07 רינגל נ' לינדאור,
7 [פורסם בנבו] פסקה 11 (22.2.2010) (להלן: עניין רינגל)). אשר לרמת ההוכחה הנדרשת מבעל דין
8 המעלה טענת בטלות בשל היות החוזה למראית עין, כבר נפסק כי בשל טיבה של הטענה נדרשת
9 רמת הוכחה מוגברת לצורך ביסוסה (עניין חזן, פסקה 31; עניין בראונר, שם בעמ' 198 (1984)).
10 (ראו: ע"א 3642/11 כהן נ' גטאס [פורסם בנבו] (3.3.14) בפסקה 7 לפסק דינה של כב' השופטת אסתר
11 חיות).

12
13 55. ההלכה מקדמת דנא קבעה כי: "...בחווה למראית עין אין צד אחד מרמה או מטעה את הצד האחר.
14 שני הצדדים כאחד הסכימו, כי כלפי חוץ תוצג מציאות משפטית שאינה משקפת את שהוסכם בין
15 הצדדים כלפי פנים.. (ראו: דברי כב' השופט (כתוארו אז) אהרון ברק בע"א 630/78 ביטון ואח' נגד
16 מזרחי פד"י לג (3) 576 בפסקה 4 לפסק דינו). במקרה דנא, כאמור, התובע טען שהנתבעת רימתה
17 והטעתה אותו. מכאן כי אין המצב העובדתי נכלל בגדר ההגדרה המשפטית של חוזה למראית עין, כמפורט
18 לעיל, ואין להגדירו כך.

19
20 56. זאת ועוד, השתכנעתי כי במקרה שלפניי אין מדובר "במקרה שבו מלכתחילה הצדדים לא התכוונו
21 לערוך חוזה אלא רק מראית עין של חוזה. לא זו בלבד שאיש מהצדדים לא גמר בדעתו להתקשר
22 בחוזה מחייב, אלא שכל אחד מהצדדים ידע שרעהו אינו מתכוון להתקשר בחוזה מחייב" (איל זמיר
23 ומיכאל כהן "חוזה פסול, חוזה למראית עין או חוזה פסול למראית עין" משפטים מה 251, 253 (2015)).
24 סבורני כי במעגל הפנימי של בני הזוג, לא הייתה מראית עין. אי לכך, לא היה פער בין ידיעת הצדדים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

לבין פרטי החוזה ומשכך אין זה חוזה למראית עין (ראו: תמ"ש (ת"א) 19955-02-11 ד.ה.נ' ש.ה. [פורסם

בנבו] (23.2.12). ויודגש- לא הוכח בפניי כי בין הצדדים לא נחתמו הסכמים שמה שנכתב בהם שונה

ממה שהיה אמור להתבצע בפועל.

57. מן המקובץ עולה כי התובע לא עמד בנטל הראיה הרובץ עליו ולא הוכיח שההסכמים הינם למראית עין.

על כן, אני דוחה את הטענה.

טענת העושה:

58. אינני מקבלת את טענת התובע לפיה הנתבעת עשקה אותו. ואלו טעמי.

59. סעיף 18 לחוק החוזים העוסק בעילת העושה, קובע כי: "מי שהתקשר בחוזה עקב ניצול שניצל הצד

השני או אחר מטעמו את מצוקת המתקשר, חולשתו השכלית או הגופנית או חוסר נסיונו, ותנאי

החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל, רשאי לבטל את החוזה".

60. יסודותיה של עילת העושה הם: קיום חוזה, מצוקת הנעשק, התנהגות העושה, קשר סיבתי בין התנהגות

העושה למצב הנעשק והיות תנאי החוזה גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל (ג' שלו דיני החוזים-

חלק כללי לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (תשס"ה), 348-350). כלומר, לעילת העושה שלושה

תנאים מצטברים: התנאי הראשון מתייחס למצבו של העשוק (קיומם של מצוקה, חולשה שכלית או גופנית

או חוסר ניסיון); התנאי השני, להתנהגותו של העושה (ניצול מצבו של המתקשר); והתנאי השלישי הוא

שתנאי החוזה הם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

61. עילת הביטול קמה בהצטרפותם יחד של שלושת היסודות האלה. יסודותיה של עילת העושה אינם רק
יסודות מצטברים, הם גם 'שלובים זה בזה ככלים שלובים', וקיימת ביניהם תלות הדדית המתבטאת בכך
שכל שמתקיים אחד היסודות באופן מובהק יותר כן תטה הכף לכיוון המסקנה שמתקיימים היסודות
האחרים (ראו: ע"א 2041/05 מחקשוילי נ' מיכשוילי [פורסם בנבו] (19.11.2007) בפסקה 12
לפס"ד), דניאל פרידמן ונילי כהן חוזים (כרך ב' תשנ"א-1991) בעמ' 980; ע"א 403/80 סאסי נ'
קיקאון, פ"ד לו(1) 762 (1982) בעמ' 769).
62. התנאי הראשון לעילת העושה מתייחס למצבו של העושה, למצוקתו, חולשתו השכלית או הגופנית או
חוסר נסיונו. בטרם יכיר בית-המשפט באפשרות ביטול חד-צדדי של חוזה בעילת העושה, עליו להשתכנע
כי המצוקה, החולשה הגופנית או השכלית או חוסר-הנסיון היו כבדי משקל והסיטו את שיקול-דעתו של
העושה סטייה של ממש מנתיבו הנכון (ראו: גבריאלה שלו דיני חוזים, בעמ' 248). בספרה, מצינת
פרופסור שלו כי "מצוקה היא מצב של צרה ודוחק שאליה נקלע המתקשר".
63. בע"א 403/80 סאסי לעיל, בית המשפט העליון הבהיר אודות מצבו של העושה: "מכאן, שאותם דברים
שמנינו בעושה אינם מעמידים אותו במקום שפסולי דין עומדים, שכן אין הוא חולה נפש או לקוי
בשכלו ... ואף-על-פי-כן, אין לומר, שדעתו הייתה מיושבת, וכי גמירת הדעת שלו הייתה כגמירת
דעתו של כל מתקשר צלול בדעתו. הוא מצוי אי שם בין הקצוות; אין הוא בעל מום, שמומו פוסל
אותו, ואין הוא חסר דעה וידיעה, שחסרונם עושה את פעולתו כאין וכאפס, אלא הוא בגדר "מעין
בעל מום", הקרוב או דומה לשני אלה מבחינת הפגם בשיקול-דעתו, ש"מומו" פוגם בהתקשרות
חוזית מסוימת, הניתנת לביטול רק בהתקיים יתר יסודותיה של עילת העושה. לפיכך חייבים
המצוקה, החולשה השכלית או הגופנית וחוסר הנסיון להיות כבדי משקל, ועל בית המשפט
להשתכנע, שפעלו את פעולתם על העושה והסיטו את שיקול-דעתו סטייה של ממש מנתיבו
הנכון... אין מקישין ממצוקתו של פלוני על מצוקתו של אלמוני, כשם שאינה דומה מצוקה, הפוגמת
בעיסקה פלונית למצוקה, הפוגמת בעיסקה פלמונית".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

- 1
- 2 64. בענייננו, לא עלה בידי התובע להביא ראיות חיצוניות ממשיות, בין בעדים נוספים ובין בתעודה רפואית,
- 3 כי מצבו היה קשה במיוחד, וכי הוא היה נתון במצוקה כבדת משקל. כך:
- 4 א. התובע לא צירף תעודה רפואית.
- 5 ב. התובע לא הגיש בקשה למינוי מומחה בהתאם לתקנות בית משפט לענייני משפחה (סדרי דין),
- 6 תשפ"א-2020).
- 7 ג. התובע לא הביא עדים להוכחת מצבו הנפשי עובר לחתימת ההסכמים ועל מנת להוכיח כי מצבו
- 8 הנפשי מנע ממנו לבחון כראוי את תנאי ההסכמים עליהם חתם ו/או כי היה במצב מצוקה השולל
- 9 ממנו את ישוב הדעת (ראו: תמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ. נ. נ' מ. ש. [פורסם בנבו] (8.3.09) בפסקה
- 10 26 לפסק הדין, וכן: עמ"ש (חי') 14130-10-16 פלונית נ' פלוני (לא פורסם) בפסקה 24 לפסק
- 11 דינה של כב' הש' אספרנצה אלון).
- 12
- 13 65. זאת ועוד, כמפורט לעיל, קיימת חשיבות רבה לעובדה שבמקרה דנן בית המשפט ובית הדין הרבני אישרו
- 14 את ההסכמים וניתן להם תוקף של פסק דין. מהפרוטוקולים של הדיונים במהלכם אושרו ההסכמים עולות
- 15 המסקנות כדלקמן:
- 16 א. בית משפט זה ובית הדין הרבני התרשמו כי ההסכמים נחתמו מרצון ומתוך הבנת תוכנם,
- 17 משמעותם ותוצאותיהם.
- 18 ב. התובע הצהיר לפרוטוקולים כי ההסכמים מקובלים עליו, הוא מבין את פרטי ההסכמים, את
- 19 משמעויות סעיפי ההסכמים ואת מהותם ואישורם והוא ביקש ליתן להסכמים תוקף של פסק דין.
- 20 ג. בית המשפט ובית הדין אישרו את ההסכמים ונתנו להם תוקף של פסק דין לאחר שנוכחו כי
- 21 הצדדים עשו את הסכמים בהסכמה חופשית והבינו את משמעותם ואת תוצאותיהם, ולאחר שניתנו
- 22 להם הסברים נאותים אודותיהם.
- 23 בנסיבות אלו, אין לכחד כי יש ליתן משמעות משפטית רבה למעמד אישור ההסכמים בכלל ובפרט בבואי
- 24 לבחון את סוגיית המצוקה הנטענת.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

- 1
- 2 66. משכך, אני קובעת כי לא עלה בידי התובע להוכיח שבעת חתימתו על ההסכמים היה במצב שניתן לראותו
- 3 כעולה כדי "מצוקה", כנדרש בהוראות סעיף 18 לחוק החוזים.
- 4
- 5 67. התנאי השני לקיומו של עושק הוא התנהגותו של העושק, קרי, ניצול מצבו של הנעשק. בענייננו, הואיל
- 6 ולא השתכנעתי כי התובע היה נתון במצוקה הנדרשת, הרי שכפועל יוצא מכך הנתבעת לא ידעה על
- 7 המצוקה, משקבעתי כי המצוקה לא הייתה קיימת כלל.
- 8
- 9 68. התנאי השלישי לקיומו של עושק הוא כי תנאי ההסכם גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל. בנסיבות
- 10 דנן, אני דוחה את טענת התובע לפיה תנאי ההסכמים גרועים במידה בלתי סבירה מן המקובל.
- 11
- 12 69. מכלל האמור עולה כי לא עלה בידי התובע להוכיח כי ההסכמים הינם מקפחים או בלתי סבירים במידה
- 13 המצדיקה את ביטולם מחמת עושק.
- 14
- 15 70. מכל המקובץ עולה: התובע לא עמד בנטל הראיה הכבד המוטל לשכמו להוכחת הפגמים החמורים
- 16 בכריתת ההסכמים.
- 17
- 18 71. בטרם חתימה, יפים לענייננו דברי כב' בית המשפט המחוזי בעמ"ש (מרכז) 28731-04-23 פ. ש נ' ר.
- 19 ש. ש [פורסם בנבו] (9.11.23) בפסקה 22: "בע"א 7410/23 ברוך איפרגן נ. יהונתן סנדרס ואח'
- 20 [פורסם בנבו] (2023) חזר בית המשפט העליון על ההלכה הידועה ולפיה בכל הקשור להסכם
- 21 פשרה שקיבל תוקף של פסק דין הרי שיש לייחס משקל רב לסופיותו של ההליך, וזאת על מנת
- 22 להגשים את ציפיותיהם הסבירות של הצדדים, וכי ביטול הסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין
- 23 יעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד בהם מתקיימים טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת (וראו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק היצוני:

1 לעניין זה כדוגמה – ע"א 2495/95 בן לולו נ' אטראש, [פורסם בנבו] (1997) להלן: עניין בן לולו;
 2 ע"א 647/20 אלישקוב נ' א.ר.א.ב. בונס בע"מ, פסקה 7 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז ופסקה
 3 5 לפסק דינו של כב' הש' סולברג [פורסם בנבו] (2021); ע"א 5858/19 פסגות קופות גמל ופנסיה
 4 בע"מ נ' אופיר, פסקה 28 [פורסם בנבו] (2022). כאשר הנטל להוכחת הצדקה לביטול מוטל על
 5 המבקש מחמת הכלל "המוציא מחברו עליו הראייה". כלל זה עומד בתוקפו גם כאשר נטענת טענת
 6 מרמה שאז הנטל על מבקש הביטול אף מוגבר יותר (רע"א 6837/23 בוארון נ' וינד, פסקה 8
 7 [פורסם בנבו] (2023); ע"א 2139/21 קדומי נ. עו"ד מוחמד סייד אחמד, פסקה 15 [פורסם בנבו]
 8 (2023)). למותר לציין כי קושי מיוחד יש בביטולו של הסכם ממון שקיבל תוקף של פסק דין שכן
 9 לעניין זה יש ראייה מוכחת שבית המשפט עמד על טיבו של ההסכם ובירר עם כל אחד מהצדדים
 10 שהוא מבין אותו ואת השלכותיו (בר"ע 359/85 קוד ואח' נ' קוד [פורסם בנבו] (1987); ע"א
 11 2495/95 הנ"ל; עמ"ש (ת"א) 38753-06-19 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (2020); תה"ס
 12 (ירושלים) 27071-11-19 - פלונית נ' אלמוני, [פורסם בנבו] (2022)).

13 בענייננו, התובע לא עמד בנטל הכבד והמוגבר בו הוא נדרש לעמוד על פי הפסיקה כאמור.

14

15 72. נוכח כל האמור והמפורט, התביעה לביטול ההסכמים- נדחית.

16

17 73. לעניין הוצאות המשפט- בית המשפט העליון פסק ברע"א 7703/22 סיון סרדניוף נ' עיריית תל אביב-

18 יפו [פורסם בנבו] (7.12.2022) בפסקה 13 להחלטה: "כידוע, בבואו לפסוק הוצאות על בית המשפט

19 לאזן בית מגוון שיקולים שונים. תוצאת ההליך היא אכן שיקול חשוב מבין אותם השיקולים, שכן

20 אחת ממטרותיה של פסיקת הוצאות משפט היא מניעת חסרון כיס של הצד שזכה בדין (רע"א

21 Magic Software Enterprises Ltd 7650/20 נ' פאירפלאי בע"מ, פסקה 9 [פורסם בנבו]

22 (28.12.2020) (להלן: עניין Magic)). עם זאת, אין המדובר בשיקול יחיד, ולצד שיקול חשוב זה

23 על בית המשפט לשקול שיקולים נוספים, הכוללים, בין היתר, את היקף העבודה שהושקעה על ידי

24 בעלי הדין בהליך והזמן השיפוטי שנדרש לניהולו (שם, בפסקה 10). באיזון בין השיקולים השונים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק היצוני:

שלעיל, נתון לבית המשפט הפוסק את הוצאות המשפט שיקול דעת רחב, ויפים לעניין זה דברי השופט צ' זילברטל בעניין AIG: "לבית המשפט שיקול דעת אם לחייב בעל דין בתשלום שכר טרחת עורך-דין והוצאות משפט, אם לא, כאשר הן התקנות והן הפסיקה התוו קווים מנחים באשר למרכיבי שיקול הדעת האמור. [...] אכן, ככלל, ברירת המחדל היא פסיקת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך-דין לטובת הצד הזוכה, כך שלא ייגרם לו חסרון כיס [...]. ואולם, פסיקת הוצאות נתונה לשיקול הדעת ותחושת הצדק של בית המשפט בדונו בתיק, ולא אחת קורה שבתי המשפט, לרבות בית משפט זה, מחליטים שלא לפסוק הוצאות לזוכה, או לסטות מעקרונות היסוד בסוגיה, לא רק בשל נסיבותיהם הספציפיות של התיקים שבפניהם, אלא גם בשל נסיבות הכרוכות במיהות בעלי הדין, ופעמים גם לפנים משורת הדין" (שם, בפסקה 4).

74. בענייננו, לאחר ששקלתי בדברים, לאור התוצאה, כמו גם לנוכח היקף העבודה שהושקעה (ראו למשל תצהיר העדות הראשית מטעם הנתבעת (נ/1) הינו בהיקף של 168 עמודים, וסיכומי הנתבעת נפרסו על פני 16 עמודים) הזמן שהושקע בהכנה (ראו לדוגמא חקירת התובע הממושכת בדיון מיום 24.4.23 נפרסה על פני 71 עמודי פרוטו') בהתחשב בזמן השיפוטי שנדרש לניהול ההליך (לרבות ניהול 2 ישיבות הוכחות), אני מחייבת את התובע בהוצאות הנתבעת ובשכ"ט עו"ד בסך של 15,000 ₪, בצירוף מע"מ כחוק.

סוף דבר:

75. בטרם חתימה ייאמר כי לא נעלמו מעיני טענותיהם הנוספות של הצדדים. ואולם, לא מצאתי לנכון לפרט את מלוא הטענות שהועלו על ידי הצדדים, שכן לטעמי, די במה שפורט לעיל, כדי לבסס את התוצאה אליה הגעתי.

76. אשר על כן, נפסק כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תה"ס 61483-11-21 XXX נ' XXX

תיק חיצוני:

1

2

א. תלה"מ 10723-03-22: התביעה לביטול ההסכמים- נדחית.

3

4

ב. התובע ישלם לנתבעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 15,000 ש"ח, בצירוף מע"מ כחוק, אשר

5

ישולמו תוך 45 יום, שאם לא כן ממועד זה יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד לתשלום

6

המלא בפועל.

7

8

ג. פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת כל פרט מזהה, תיקוני עריכה והגהה.

9

10

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור התיק.

11

12

ניתן היום, כ"ז אייר תשפ"ה, 25 מאי 2025, בהעדר הצדדים.

13

ש.ד.ל.

שושנה ברגר,
שופטת בכירה

14